

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

04.12.2017 г.

Асоциацията на индустриалния капитал в България в медиите

[БТВ](#)

✓ Седем от десет работодатели предвиждат коледни бонуси за служителите си

В 60% от фирмите бонусът ще е до 200 лева

Седем от десет работодатели предвиждат коледни бонуси за служителите си тази година. Това показва проучване на Асоциацията на индустриалния капитал, направено за bTV.

Повече работодатели планират поощрения за служителите си за празниците тази година.

74% от мениджърите казват, че във фирмата им ще има коледни бонуси. Те са обвързани с резултатите на фирмата и с индивидуалните постижения на служителя.

Сумите обаче няма да са по-големи от миналогодишните и ще са далеч от така наречената 13-та заплата. В 60% от фирмите бонусът ще е до 200 лева. Близко 30 на сто от компаниите планират до 500 лева за празниците.

Колкото по-голяма е фирмата, толкова по-сигурни са коледните бонуси.

В едно от производствата на голяма компания работят близо 1200 души. Заплатите и бонусите там зависят от резултатите на компанията.

Настоящата година ще завършим с най-висок обем на продажби в 54-годишната история на фирмата. В тази връзка и коледните бонуси ще бъдат рекордни", заяви прокуристът Владимир Спасов.

В поне 16% от фирмите обаче допълнителни стимули няма да има, а това, според експертите е демотивиращо за служителите.

"Очевидно има компании, които са в недобро финансово състояние и очевидно не могат да си го позволят, но ние препоръчваме, макар и символични, и там да се помисли", каза Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал.

Проучването показва "умерен оптимизъм" сред мениджърите и за догодина. 45% от тях очакват да наемат нови служители. За повече информация вижте [видеото](#).

[Dnes.bg](#)

✓ Повечето работодатели предвиждат коледни бонуси

Сумите обаче няма да са по-големи от миналогодишните

Седем от десет работодатели предвиждат коледни бонуси за служителите си тази година. Това показва проучване на Асоциацията на индустриалния капитал, направено за bTV.

Повече работодатели планират поощрения за служителите си за празниците тази година.

74% от мениджърите казват, че във фирмата им ще има коледни бонуси. Те са обвързани с резултатите на фирмата и с индивидуалните постижения на служителя.

Сумите обаче няма да са по-големи от миналогодишните и ще са далеч от т.нар. 13-та заплата. В 60% от фирмите бонусът ще е до 200 лева. Близко 30 на сто от компаниите планират до 500 лева за празниците.

Колкото по-голяма е фирмата, толкова по-сигурни са коледните бонуси.

В едно от производствата на голяма компания работят близо 1200 души. Заплатите и бонусите там зависят от резултатите на компанията.

"Настоящата година ще завършим с най-висок обем на продажби в 54-годишната история на фирмата. В тази връзка и коледните бонуси ще бъдат рекордни", заяви прокуристът Владимир Спасов.

Сумите обаче няма да са по-големи от миналогодишните и ще са далеч от т.нар. 13-та заплатадажби в 54-годишната история на фирмата. В тази връзка и коледните бонуси ще бъдат рекордни", заяви прокуристът Владимир Спасов.

В поне 16% от фирмите обаче допълнителни стимули няма да има, а това, според експертите, е демотивиращо за служителите.

"Очевидно има компании, които са в недобро финансово състояние и очевидно не могат да си го позволят, но ние препоръчваме, макар и символични, и там да се помисли", каза Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал.

Проучването показва "умерен оптимизъм" сред мениджърите и за догодина. 45% от тях очакват да наемат нови служители. Повечето работодатели предвиждат коледни бонуси за служителите си.

✓ 74 % от работодателите ще дадат коледни бонуси

Седем от десет работодатели предвиждат коледни бонуси за служителите си тази година. Това показва проучване на Асоциацията на индустриалния капитал.

Точните данни сочат, че 74% от мениджърите казват, че във фирмата им ще има коледни бонуси, съобщи bTV.

Те са обвързани с резултатите на фирмата и с индивидуалните постижения на служителя. Сумите обаче няма да са по-големи от миналогодишните и ще са далеч от така наречената 13-та заплата.

В 60% от фирмите бонусът ще е до 200 лева. Близо 30 на сто от компаниите планират до 500 лева за празниците. Колкото по-голяма е фирмата, толкова по-сигурни са коледните бонуси. В едно от производствата на голяма компания работят близо 1200 души. Заплатите и бонусите там зависят от резултатите на компанията.

„Настоящата година ще завършим с най-висок обем на продажби в 54-годишната история на фирмата. В тази връзка и коледните бонуси ще бъдат рекордни“, заяви прокуристът Владимир Спасов.

В поне 16% от фирмите обаче допълнителни стимули няма да има, а това, според експертите е демотивиращо за служителите.

„Очевидно има компании, които са в недобро финансово състояние и очевидно не могат да си го позволят, но ние препоръчваме, макар и символични, и там да се помисли“, каза Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал.

Проучването показва „умерен оптимизъм“ сред мениджърите и за догодина. 45% от тях очакват да наемат нови служители.

✓ Работодатели се обявиха против опитите приватизацията да се демонизира

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) разпространи становище във връзка с идеята на управляващите за премахване на давностния срок за престъпления, свързани с приватизацията, като те определят като "изключително неприемливо" поредният опит да се демонизира приватизацията.

"Огромна част от сделките по приватизацията са осъществени не само при спазване на законовите процедури, но и без да се влиза в каквото и да е конфликт с моралните норми. Без приватизация няма частна собственост и пазарна икономика, а без тях няма демокрация. Масовата приватизация в България роди капиталовия пазар и фондовата борса. Ще оставим отговора на въпроса "Можеше ли по-добре?" на изследователите, анализаторите и историците", пишат в позицията си АОБР.

Управляващите обявиха, че ще внесат промени в основния закон, като ще се добави нова алинея към член 31 в Конституцията, с която да отпадне давността за престъпления при приватизацията в периода 1992 - 2017 г. "Взели сме за начало 1992 заради първия приватизационен закон", обясни в началото на ноември председателят на правната комисия в парламента Данаил Кирилов.

От асоциацията смятат, че идеята е противоконституционна и предупреждават, че акция по "ревизия на прехода" "дава признаци на казус бели (повод за война), доколкото възможността по десетки хиляди сделки да могат да се образуват масирано наказателни производства, ще рефлектира задължително в образуването на безброй производства на КОНПИ по отнемане на "незаконно придобито имущество" и потоп от наказателни и граждански дела без смисъл".

"Подобно начинание няма как да не завърши с провал за прокламираните цели по причините посочени по-горе, а и поради противоконституционността си", посочват още от АОБР.

"Ние желаем политическа стабилност в страната и отговорно отношение към парламентарното време. Призоваваме народните представители и политическите сили да не пилеят обществена енергия, сили и време за безсмислен популизъм и да се съсредоточат върху истинския дневен ред на законодателния процес", пишат още от асоциацията.

✓ Бизнесът против „ревизия на приватизацията“

Лош сигнал за инвеститорите

Асоциация на организациите на българските работодатели, в която влизат АИКБ, КРИБ, БТПП и БСК, се обяви против ревизията на приватизацията. „Поредният опит да се демонизира приватизацията като цяло е изключително неприемлив. Огромна част от сделките са осъществени не само при спазване на законовите норми, но и без да се влиза в каквото и да е конфликт с моралните норми“, се казва в писмо на Асоциацията. Оттам напомнят, че без приватизация няма частна собственост и пазарна икономика, а без тях няма демокрация. И допълват, че масовата приватизация е родила капиталовия пазар и фондовата борса.

Според бизнеса подобни действия ще имат отрицателен ефект и „за кой ли път на инвеститорите ще се демонстрира, че частната собственост в България не е гарантирана и не се защитава в достатъчна степен“.

✓ Работодателите са против „ревизия на приватизацията“

Смятаме, че няма здравомислещи хора, които да очакват някакви забележими, реални резултати от предлаганата промяна, смятат от Асоциация на организациите на българските работодатели

Асоциация на организациите на българските работодатели изпрати официално становище до медиите, в което се обявява против „ревизия на приватизацията“ по повод искането на ГЕРБ органите да разследват всички приватизационни сделки на прехода.

Публикуваме становището им без редакторска намеса

През последните дни отново се заговори за „ревизия на приватизацията“ и едва ли не за „ревизия на целия преход“. Обикновено такива дискусии се подхващат в навечерието на парламентарни избори и от тази гледна точка, ние сме изненадани, че точно сега на някого е необходимо да възбужда общественото мнение с една многократно използвана чак до изхабяване тема.

Става дума за намерението да се промени Конституцията на Република България, за да се премахне давностния срок за престъпления, извършени в хода на приватизацията у нас. Тук няма да се занимаваме с риторични въпроси от типа на: „Няма ли други, по-тежки престъпления, за които да се премахне давността?“. Ще отбележим само своето разочарование от новата вълна на популистко говорене, която заплашва да ни залее.

Смятаме, че няма здравомислещи хора, които да очакват някакви забележими, реални резултати от предлаганата промяна. Всички знаем, че има много сделки, които са укорими, дори крайно укорими от морална гледна точка, но за съжаление те са осъществени при спазване на съществуващата нормативна база. Това се отнася в пълна степен за знакови сделки, които са предизвиквали силна негативна обществена реакция. Те са най-вероятно неморални, но за съжаление са и законни.

Моралното осъждане на тези сделки отдавна е направено, но то не води до каквито и да са правни последици. Довело е до последици на парламентарните избори. Можем само да съжаляваме, за несъвършенствата на нормативната база, които позволиха да се извършат сделки, които са неприемливи от гледна точка на обичайното разбиране за почтеност.

Едновременно с това, трябва да се подчертае, че поредният опит да се демонизира приватизацията като цяло е изключително неприемлив. Огромна част от сделките по приватизацията са осъществени не само при спазване на законовите процедури, но и без да се влиза в каквото и да е конфликт с моралните норми. Без приватизация няма частна собственост и пазарна икономика, а без тях няма демокрация. Масовата приватизация в България роди капиталовия пазар и фондовата борса. Ще оставим отговора на въпроса „Може ли по-добре?“ на изследователите, анализаторите и историците.

Повтаряйки тези азбучни истини, ние се питаме защо политици, които се идентифицират като „десни“, отговарят с подобни „леви“ и популистки лозунги.

Нашето убеждение е, че подобни действия ще имат двояк отрицателен ефект. От една страна, за кой ли път на инвеститорите ще се демонстрира, че частната собственост в България не е гарантирана и не се защитава в достатъчна степен.

От друга страна, подобна акция по „ревизия на прехода“ дава признаци на казус бели (повод за война), доколкото възможността по десетки хиляди сделки да могат да се образуват масирано наказателни производства, ще рефлектира задължително в образуването на безброй производства на КОНПИ по отнемане на „незаконно придобито имущество“ и потоп от наказателни и граждански дела без смисъл.

Подобно начинание няма как да не завърши с провал за прокламираните цели по причините посочени по-горе, а и поради противоконституционността си /видно от приложения кратък правен анализ – Приложение 1/. Но в същото време то не е никак безобидно, т.к. може да причини неизброими и тежки имуществени последици, които в последна сметка ще бъдат отнесени на гърба на данъкоплатеца. Тази част от избирателния корпус, която възлага надежди „ревизията на прехода“ да въздаде справедливост за неморално поведение в предишни периоди със сигурност ще бъде безкрайно разочарована. Тази акция няма да донесе никому политически дивиденди.

Ние желаем политическа стабилност в страната и отговорно отношение към парламентарното време. Призоваваме народните представители и политическите сили да не пилеят обществена енергия, сили и време за безсмислен популизъм и да се съсредоточат върху истинския дневен ред на законодателния процес.

Приложение 1.

В изказвания пред медиите председателят на Комисията по правни въпроси в Парламента и други депутати заявяват намерения за следните промени: а) в Конституцията, която да се допълни с нова т. 8 в чл. 31 за непогасяването по давност на тежки престъпления, извършени при или по повод на приватизацията в периода 1992-2017 г.; б) в Наказателния кодекс, който да се измени, като се увеличи давността за престъпления, свързани с приватизацията от 10 на 47 години.

Очевидно е противоречието между обявените две законови промени.

Досега не са налице конкретни законопроекта, които да включват декларираните от депутатите цели за промени, насочени към отпадане/увеличаване на давността за престъпления при приватизацията, извършена в периода 1992-2017 г.

Независимо от това ще бъдат противоконституционни, както евентуалното допълнение в Конституцията, така и евентуалното изменение в Наказателния кодекс:

1. Промените в Конституцията, извършени по реда на чл. 153 от нея, не представляват абсолютен и безусловен инструмент за легализиране на нов конституционен принцип/правило, респ. – за обосноваване на конституционност на последващи законови изменения.

1.1. При всяка конституционна промяна следва да се съблюдават общите конституционни принципи (Решение № 7/13.09.2006 г. на Конституционния съд по к.д. № 6/2006 г.), за което Конституционният съд упражнява контрол за конституционност (Решение № 3/10.04.2003 г. на Конституционния съд по к.д. № 22/2002 г.).

1.2. Евентуалното приемане на посоченото по-горе допълнение на чл. 31 от Конституцията би противоречало на конституционните принципи на правовата държава (чл. 4), на равенство на гражданите (чл. 6, ал. 2) и на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1 от Конституцията):

а) Принципът на правовата държава (чл. 4) ще бъде нарушен, тъй като за определен вид престъпления се заличава с обратна сила ефектът от законово съществувава изтекла давност, като за същите престъпления се предвижда, че те вече не се погасяват по давност.

Подобен подход е още повече недопустим и поради обстоятелството, че конституционната промяна се прави по причина, че държавата в законово предвидения давностен срок не е упражнила нормативното си задължение за контрол и наказание. Този подход е порочен, тъй като отваря възможности за нови конституционни допълнения в чл. 31 по отношение на всички престъпления, за които в давностния срок държавата бездейства. Такива конституционни промени ще дестимулират държавните органи да изпълняват надлежно и в срок техните задължения по отношение на престъпленията. Наказателното преследване в давностния срок е от изключително важно значение, защото то гарантира във висока степен сигурност при установяване на престъпленията, респ. – тяхното наказателно преследване. В този смисъл е и Решение № 12/13.10.2015 г. на Конституционния съд („Обобщено, съществуването на института на давността е оправдано, както от невъзможност за ефективно осъществяване на генерална и специална превенция, така и от възникващи огромни процесуални затруднения, свързани най-вече с доказването на престъплението“.)

б) Принципът на равенството на гражданите (чл. 6, ал. 2) ще бъде нарушен по причините, посочени в предходната б. „а“. Някои от престъпленията, свързани с приватизацията няма да бъдат наказателно преследвани, поради изтеклия твърде продължителен срок от извършване на престъплението и „огромните процесуални затруднения, свързани най-вече с доказване на престъпленията“ (вж. по-горе Решение № 12/13.10.2015 г.). Доказване на друга част от престъпленията – поради една или друга причина, ще се окаже по-лесно, от което се предполага, че за тях ще има наказателни присъди.

в) Принципът на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1) ще бъде нарушен, тъй като придобитото (поради изтекла законната давност) право от граждани, извършили престъпления при приватизацията (1992-2017 г.) ще бъде отнето.

2. Промените в Наказателния кодекс ще бъдат противоконституционни, независимо от това дали ще се приеме, или няма да се приеме нова конституционна поправка.

2.1. При наличие на противоконституционна промяна в Конституцията относно давността за престъпления, свързани с приватизацията (вж. аргументите в т. 1 по-горе), противоконституционно ще бъде и съответстващото на тази промяна законово изменение в Наказателния кодекс.

2.2. При неизвършване на конституционната промяна, посочена в предходната т. 2.1., евентуалното изменение в Наказателния кодекс на разпоредбата за давността (относно престъпленията, свързани с приватизацията в периода 1992-2017 г.) ще бъде също противоконституционно, като несъобразено с конституционните принципи на правовата държава (чл. 4) и на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1):

а) Евентуалното законово изключване на давността за посочения вид престъпления ще бъде противоконституционно, тъй като ще противоречи на ограничителната конституционна норма на чл. 31.

б) Евентуалното изменение на Наказателния кодекс в насока увеличаване на давността от 10 на 47 години ще бъде противоконституционно, като несъобразено с принципа на правовата държава (чл. 4 от Конституцията).

Посоченият конституционен принцип включва и изискването за законова съразмерност, което в случая означава съразмерност на тежестта на престъпленията с наказанията за тях (респ. - с условията за налагането им). Липсата на такава съразмерност създава условия и усещане за липса на морал и справедливост. „В правовата държава търсенето на справедливост не би трябвало да ни отвежда другаде, освен до върховенството на правото. Наказателните закони трябва да съобразяват също и с възприетите от обществото морални принципи, но те не трябва да се прилагат като символичен акт на една закъсняла, поради което – и непостижима справедливост“ (цит. Решение № 12/13-10.2016 г. на Конституционния съд). От цитирания аргумент на Конституционния съд следва изводът, че изключването на давността или увеличаването на давностния срок за престъпления, свързани с приватизацията за периода 1992-2017 г. всъщност ще пренебрегне върховенството на закона, тъй като ще бъде символичен акт на една закъсняла, поради което и непостижима справедливост.

Най-продължителната давност в сега действащия Наказателен кодекс е 35 години – при убийство на две или повече лица (чл. 80, ал. 1, т. 1), считано за сериозно престъпление, за квалифицираните състави на което се предвижда и най-тежко наказание (доживотен затвор). От тази гледна точка нормирането на още по-продължителна 47 годишна давност за престъпление, свързано с приватизацията (което се счита за престъпление по служба – вж. чл. 283а от Наказателния кодекс) е абсолютно несъразмерно, като се има предвид, че сега действащият чл. 283а от Наказателния кодекс предвижда за този вид престъпление максимално наказание от 10 години лишаване от свобода.

в) Евентуалното изменение на Наказателния кодекс в насока увеличаване, или изключване на давността по отношение на престъпленията, свързани с приватизацията ще бъде в нарушение на конституционния принцип на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1) по съображенията, изложени по-горе в т. 1, б. „в“. Към това следва да се добави, че в случай, че изменението бъде в насока увеличаване на давностния срок от 10 на 47 години, то в този период е действала и Конституцията, от 1971 год., която също включва правило за забрана на обратно действие на наказателни норми.

г) В подкрепа на изложеното по-горе становище за несъобразяване на принципа на правовата държава (чл. 4 от Конституцията) са и почти всички мотиви на Конституционния съд, изложени в негово Решение № 12/13.10.2016 г. по повод

на спора за противоконституционност на чл. 79, ал. 2, т. 2 от Наказателния кодекс, с която не се изключват от давност престъпленията, извършени в периода от 9 септември 1944 г. до 10 ноември 1989 г. от членове на ръководни органи на Българската комунистическа партия, както и от трети лица, на които са възложени ръководни длъжностни или партийни функции. В тази връзка ще бъдат цитирани само няколко изречения от цитираното Решение, като напълно приложими аргументи към обсъждания въпрос: „Абсолютно неоправдано е да не се зачита погасителна давност, която е текла след възстановяване на демокрацията в страната (според законодателя – след 10 ноември 1989 г.), включително по времето, когато действа Конституцията от 1991 г.“. „Правната сигурност означава и относителна стабилност и последователност в законодателната уредба на наказателната репресия. Обратното затруднява субектите на правото да открият валидното правило към даден момент и спрямо това да осмислят своето поведение. Институтът на давността, както бе посочено по-горе в предварителните бележки, има дълга история и е познат и възприет във всички български наказателни закони“. Изключването на давността по отношение на определен вид престъпления „не може да гарантира изискваната от чл. 4, ал. 1 от Конституцията стабилност на законодателството и правна сигурност, с което се открива възможност за разрушаване на авторитета на правото“.

Novini.dir.bg

✓ Асоциацията на организациите на работодателите: Опитът да се демонизира приватизацията е неприемлив

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) разпространи становище във връзка с идеята на управляващите за премахване на давностния срок за престъпления, свързани с приватизацията, като те определят като "изключително неприемливо" поредният опит да се демонизира приватизацията.

"Огромна част от сделките по приватизацията са осъществени не само при спазване на законовите процедури, но и без да се влиза в каквото и да е конфликт с моралните норми. Без приватизация няма частна собственост и пазарна икономика, а без тях няма демокрация. Масовата приватизация в България роди капиталовия пазар и фондовата борса. Ще оставим отговора на въпроса "Можеше ли по-добре?" на изследователите, анализаторите и историците", пишат в позицията си АОБР.

Управляващите обявиха, че ще внесат промени в основния закон, като ще се добави нова алинея към член 31 в Конституцията, с която да отпадне давността за престъпления при приватизацията в периода 1992 - 2017 г. "Взели сме за начало 1992 заради първия приватизационен закон", обясни в началото на ноември председателят на правната комисия в парламента Данаил Кирилов.

От асоциацията смятат, че идеята е противоконституционна и предупреждават, че акция по "ревизия на прехода" "дава признаци на казус бели (повод за война), доколкото възможността по десетки хиляди сделки да могат да се образуват масирано наказателни производства, ще рефлектира задължително в образуването на безброй производства на КОНПИ по отнемане на "незаконно придобито имущество" и потоп от наказателни и граждански дела без смисъл".

"Подобно начинание няма как да не завърши с провал за прокламираните цели по причините посочени по-горе, а и поради противоконституционността си", посочват още от АОБР (пълният текст е в прикачения файл).

"Ние желаем политическа стабилност в страната и отговорно отношение към парламентарното време. Призоваваме народните представители и политическите сили да не пилеят обществена енергия, сили и време за безсмислен популизъм и да се съсредоточат върху истинския дневен ред на законодателния процес", пишат още от асоциацията.

Fakti.bg

✓ Работодателите недоумяват от популизма с ревизия на приватизацията

Без приватизация няма частна собственост и пазарна икономика, а без тях няма демокрация, заявяват от АОБР

През последните дни отново се заговори за „ревизия на приватизацията“ и едва ли не за „ревизия на целия преход“. Обикновено такива дискусии се подхващат в навечерието на парламентарни избори и от тази гледна точка, ние сме изненадани, че точно сега на някого е необходимо да възбужда общественото мнение с една многократно използвана чак до изхабяване тема, обявиха от Асоциация на организациите на българските работодатели (АОБР).

Те разпространиха и официална позиция по темата:

Става дума за намерението да се промени Конституцията на Република България, за да се премахне давностния срок за престъпления, извършени в хода на приватизацията у нас. Тук няма да се занимаваме с риторични въпроси от типа на: „Няма ли други, по-тежки престъпления, за които да се премахне давността?“. Ще отбележим само своето разочарование от новата вълна на популистко говорене, която заплашва да ни залее.

Смятаме, че няма здравомислещи хора, които да очакват някакви забележими, реални резултати от предлаганата промяна. Всички знаем, че има много сделки, които са укорими, дори крайно укорими от морална гледна точка, но за съжаление те са осъществени при спазване на съществуващата нормативна база. Това се отнася в пълна степен за знакови сделки, които са предизвиквали силна негативна обществена реакция. Те са най-вероятно неморални, но за съжаление са и законни.

Моралното осъждане на тези сделки отдавна е направено, но то не води до каквито и да са правни последици. Довело е до последици на парламентарните избори. Можем само да съжаляваме, за несъвършенствата на нормативната база, които позволиха да се извършат сделки, които са неприемливи от гледна точка на обичайното разбиране за почтеност.

Едновременно с това, трябва да се подчертае, че поредният опит да се демонизира приватизацията като цяло е изключително неприемлив. Огромна част от сделките по приватизацията са осъществени не само при спазване на законовите процедури, но и без да се влиза в каквото и да е конфликт с моралните норми. Без приватизация няма частна собственост и пазарна икономика, а без тях няма демокрация. Масовата приватизация в България роди капиталовия пазар

и фондовата борса. Ще оставим отговора на въпроса „Можеше ли по-добре?“ на изследователите, анализаторите и историците.

Повтаряйки тези азбучни истини, ние се питаме защо политици, които се идентифицират като „десни“, отговарят с подобни „леви“ и популистски лозунги.

Нашето убеждение е, че подобни действия ще имат двойк отрицателен ефект. От една страна, за кой ли път на инвеститорите ще се демонстрира, че частната собственост в България не е гарантирана и не се защитава в достатъчна степен.

От друга страна, подобна акция по „ревизия на прехода“ дава признаци на казус бели (повод за война), доколкото възможността по десетки хиляди сделки да могат да се образуват масирано наказателни производства, ще рефлектира задължително в образуването на безброй производства на КОНПИ по отнемане на „незаконно придобито имущество“ и потоп от наказателни и граждански дела без смисъл.

Подобно начинание няма как да не завърши с провал за прокламираните цели по причините посочени по-горе, а и поради противоконституционността си /видно от приложения кратък правен анализ – Приложение 1/. Но в същото време то не е никак безобидно, т.к. може да причини неизброими и тежки имуществени последици, които в последна сметка ще бъдат отнесени на гърба на данъкоплатеца. Тази част от избирателния корпус, която възлага надежди „ревизията на прехода“ да въздаде справедливост за неморално поведение в предишни периоди със сигурност ще бъде безкрайно разочарована. Тази акция няма да донесе никому политически дивиденди.

Ние желаем политическа стабилност в страната и отговорно отношение към парламентарното време. Призоваваме народните представители и политическите сили да не пилеят обществена енергия, сили и време за безсмислен популизъм и да се съсредоточат върху истинския дневен ред на законодателния процес.

Приложение 1.

В изказвания пред медиите председателят на Комисията по правни въпроси в Парламента и други депутати заявяват намерения за следните промени: а) в Конституцията, която да се допълни с нова т. 8 в чл. 31 за непогасяването по давност на тежки престъпления, извършени при или по повод на приватизацията в периода 1992-2017 г.; б) в Наказателния кодекс, който да се измени, като се увеличи давността за престъпления, свързани с приватизацията от 10 на 47 години.

Очевидно е противоречието между обявените две законови промени.

Досега не са налице конкретни законопроекти, които да включват декларираните от депутатите цели за промени, насочени към отпадане/увеличаване на давността за престъпления при приватизацията, извършена в периода 1992-2017 г.

Независимо от това ще бъдат противоконституционни, както евентуалното допълнение в Конституцията, така и евентуалното изменение в Наказателния кодекс:

Промените в Конституцията, извършени по реда на чл. 153 от нея, не представляват абсолютен и безусловен инструмент за легализиране на нов конституционен принцип/правило, респ. – за обосноваване на конституционност на последващи законови изменения.

При всяка конституционна промяна следва да се съблюдават общите конституционни принципи (Решение № 7/13.09.2006 г. на Конституционния съд по к.д. № 6/2006 г.), за което Конституционният съд упражнява контрол за конституционност/образност (Решение № 3/10.04.2003 г. на Конституционния съд по к.д. № 22/2002 г.).

Евентуалното приемане на посоченото по-горе допълнение на чл. 31 от Конституцията би противоречало на конституционните принципи на правовата държава (чл. 4), на равенство на гражданите (чл. 6, ал. 2) и на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1 от Конституцията):

а) Принципът на правовата държава (чл. 4) ще бъде нарушен, тъй като за определен вид престъпления се заличава с обратна сила ефектът от законово съществувава изтекла давност, като за същите престъпления се предвижда, че те вече не се погасяват по давност.

Подобен подход е още повече недопустим и поради обстоятелството, че конституционната промяна се прави по причина, че държавата в законово предвидения давностен срок не е упражнила нормативното си задължение за контрол и наказание. Този подход е порочен, тъй като отваря възможности за нови конституционни допълнения в чл. 31 по отношение на всички престъпления, за които в давностния срок държавата бездейства. Такива конституционни промени ще дестимулират държавните органи да изпълняват надлежно и в срок техните задължения по отношение на престъпленията. Наказателното преследване в давностния срок е от изключително важно значение, защото то гарантира във висока степен сигурност при установяване на престъпленията, респ. – тяхното наказателно преследване. В този смисъл е и Решение № 12/13.10.2015 г. на Конституционния съд („Обобщено, съществуването на института на давността е оправдано, както от невъзможност за ефективно осъществяване на генерална и специална превенция, така и от възникващи огромни процесуални затруднения, свързани най-вече с доказването на престъплението“.)

б) Принципът на равенството на гражданите (чл. 6, ал. 2) ще бъде нарушен по причините, посочени в предходната б. „а“. Някои от престъпленията, свързани с приватизацията няма да бъдат наказателно преследвани, поради изтеклия твърде продължителен срок от извършване на престъплението и „огромните процесуални затруднения, свързани най-вече с доказване на престъпленията“ (вж. по-горе Решение № 12/13.10.2015 г.). Доказване на друга част от престъпленията – поради една или друга причина, ще се окаже по-лесно, от което се предполага, че за тях ще има наказателни присъди.

в) Принципът на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1) ще бъде нарушен, тъй като придобитото (поради изтекла законова давност) право от граждани, извършили престъпления при приватизацията (1992-2017 г.) ще бъде отнето.

2. Промените в Наказателния кодекс ще бъдат противоконституционни, независимо от това дали ще се приеме, или няма да се приеме нова конституционна поправка.

2.1. При наличие на противоконституционна промяна в Конституцията относно давността за престъпления, свързани с приватизацията (вж. аргументите в т. 1 по-горе), противоконституционно ще бъде и съответстващото на тази промяна законово изменение в Наказателния кодекс.

2.2. При неизвършване на конституционната промяна, посочена в предходната т. 2.1., евентуалното изменение в Наказателния кодекс на разпоредбата за давността (относно престъпленията, свързани с приватизацията в периода 1992-2017 г.) ще бъде също противоконституционно, като несъобразено с конституционните принципи на правовата държава (чл. 4) и на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1):

а) Евентуалното законово изключване на давността за посочения вид престъпления ще бъде противоконституционно, тъй като ще противоречи на ограничителната конституционна норма на чл. 31.

б) Евентуалното изменение на Наказателния кодекс в насока увеличаване на давността от 10 на 47 години ще бъде противоконституционно, като несъобразено с принципа на правовата държава (чл. 4 от Конституцията).

Посоченият конституционен принцип включва и изискването за законова съразмерност, което в случая означава съразмерност на тежестта на престъпленията с наказанията за тях (респ. - с условията за налагането им). Липсата на такава съразмерност създава условия и усещане за липса на морал и справедливост. „В правовата държава търсенето на справедливост не би трябвало да ни отвежда другаде, освен до върховенството на правото. Наказателните закони трябва да съобразяват също и с възприетите от обществото морални принципи, но те не трябва да се прилагат като символичен акт на една закъсняла, поради което – и непостижима справедливост“ (цит. Решение № 12/13-10.2016 г. на Конституционния съд). От цитирания аргумент на Конституционния съд следва изводът, че изключването на давността или увеличаването на давностния срок за престъпления, свързани с приватизацията за периода 1992-2017 г. всъщност ще пренебрегне върховенството на закона, тъй като ще бъде символичен акт на една закъсняла, поради което и непостижима справедливост.

Най-продължителната давност в сега действащия Наказателен кодекс е 35 години – при убийство на две или повече лица (чл. 80, ал. 1, т. 1), считано за сериозно престъпление, за квалифицираните състави на което се предвижда и най-тежко наказание (доживотен затвор). От тази гледна точка нормирането на още по-продължителна 47 годишна давност за престъпление, свързано с приватизацията (което се счита за престъпление по служба – вж. чл. 283а от Наказателния кодекс) е абсолютно несъразмерно, като се има предвид, че сега действащият чл. 283а от Наказателния кодекс предвижда за този вид престъпление максимално наказание от 10 години лишаване от свобода.

в) Евентуалното изменение на Наказателния кодекс в насока увеличаване, или изключване на давността по отношение на престъпленията, свързани с приватизацията ще бъде в нарушение на конституционния принцип на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1) по съображенията, изложени по-горе в т. 1, б. „в“. Към това следва да се добави, че в случай, че изменението бъде в насока увеличаване на давностния срок от 10 на 47 години, то в този период е действала и Конституцията, от 1971 год., която също включва правило за забрана на обратно действие на наказателни норми.

г) В подкрепа на изложеното по-горе становище за несъобразяване на принципа на правовата държава (чл. 4 от Конституцията) са и почти всички мотиви на Конституционния съд, изложени в негово Решение № 12/13.10.2016 г. по повод на спора за противоконституционност на чл. 79, ал. 2, т. 2 от Наказателния кодекс, с която не се изключват от давност престъпленията, извършени в периода от 9 септември 1944 г. до 10 ноември 1989 г. от членове на ръководни органи на Българската комунистическа партия, както и от трети лица, на които са възложени ръководни длъжностни или партийни функции. В тази връзка ще бъдат цитирани само няколко изречения от цитираното Решение, като напълно приложими аргументи към обсъждания въпрос: „Абсолютно неоправдано е да не се зачита погасителна давност, която е текла след възстановяване на демокрацията в страната (според законодателя – след 10 ноември 1989 г.), включително по времето, когато действа Конституцията от 1991 г.“. „Правната сигурност означава и относителна стабилност и последователност в законодателната уредба на наказателната репресия. Обратното затруднява субектите на правото да открият валидното правило към даден момент и спрямо това да осмислят своето поведение. Институтът на давността, както бе посочено по-горе в предварителните бележки, има дълга история и е познат и възприет във всички български наказателни закони“. Изключването на давността по отношение на определен вид престъпления „не може да гарантира изискваната от чл. 4, ал. 1 от Конституцията стабилност на законодателството и правна сигурност, с което се открива възможност за разрушаване на авторитета на правото“.

Важни обществено-икономически и политически теми

Investor.bg

✓ S&P и Fitch повишиха кредитния рейтинг на България

Промяната отразява подобрената оценка на страната по отношение на външните финанси според Fitch

Международните рейтингови агенции Fitch и S&P Global Ratings повишиха дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута, съобщават от Министерството на финансите.

Fitch повиши рейтинга на BBB от BBB-, докато S&P Global Ratings - до BBB-/A-3' от BB+/B.

От Fitch посочват, че перспективата и по двата показателя е стабилна, а повишеният рейтинг отразява подобрената оценка на страната по отношение на външните финанси, а представянето на България надхвърля средното по стандартите за категорията BBB.

Анализаторите от S&P Global Ratings посочват, че повишението на дългосрочния кредитен рейтинг отразява засилването на външната позиция на страната, благодарение на продължителната експанзия на износа и нарастването на спестяванията. Рисковете, които са свързани със значителна и внезапна промяна във финансовите потоци, които идват от чужбина, и в частност преките чуждестранни инвестиции, са значително намалели, твърдят от агенцията. От нея посочват още, че публичните финанси също са оценени като стабилни и защитаващи валутния режим.

Според S&P Global Ratings стабилната перспектива показва наличието на баланс на рисковете, които са свързани с оценяването на кредитния рейтинг. Освен това са подобрени очакванията за растежа на икономиката на страната. Фискалната политика пък е оценена като консервативна.

Факторите, които могат да помогнат за повишаването на кредитния рейтинг на страната в рамките на предстоящите 2 години, са ускоряването на икономическия растеж, продължаващото намаляване на необслужваните кредити, повишаването на фискалните буфери и присъединяване на лева към Валутен механизъм II. Всичко това би засилило доверието в паричната политика на страната, твърдят от S&P.

От Fitch пък посочват, че нарастването на потенциала за растеж на икономиката в средносрочен план и скоряването на нейната конвергенция спрямо нивата на доходите от държавите с по-висок рейтинг, са факторите, които биха могли да помогнат.

Негативно биха се отразили наличието на външни дисбаланси, като задълбочаване на дефицита по текущата сметка и влошаването на конкурентоспособността. Риск в областта на публичните финанси би било наличието на висок бюджетен дефицит, който ще влоши очакванията за развитието на дълга, както и наличието на съществени задължения по линия на предприятията, които са държавна собственост, твърдят от Fitch.

S&P би предприела негативни действия по рейтинга, ако има натиск върху платежния баланс на България, както и при пониски очаквания за икономическия растеж и влошаването на публичните финанси.

И все пак от Fitch твърдят, че през миналата година България е нетен външен и се очаква позицията да продължи да се подобрява. Излишъкът по текущата сметка е оценен на 3,4% от БВП, средно за периода от 2017 до 2019 г.. Той е подкрепен от повишаването на конкурентоспособността и диверсификацията на износа.

Вторият фактор с висок принос към оценката на рейтинговата агенция е свързан със засилването на външните буфери на страната. Външните резерви представляват 49,7% от БВП, а коефициентът на външна ликвидност е оценен на 215% към края на 2016 г., които осигуряват адекватно покритие за поддържане на режима на валутен борд.

[В. Стандарт](#)

✓ Бизнесът плати с 8% повече данъци

Бизнесът плати с 8% повече корпоративни данъци през първите десет месеца на годината, сочат окончателните данни на Министерството на финансите. От януари до края на октомври от корпоративни данъци в държавната хазна са влезли 1,602 млрд. лв., или със 122 млн. лв. повече от същия период на миналата година. Това е много добра новина на икономиката на страната и показва, че бизнесът декларира по-високи печалби. Което е резултат от раздвижване на икономиката и излизане на сивия сектор на светло. Същата тенденция показват и приходите в хазната от ДДС. За първите десет месеца на годината постъпленията от налога нарастват с 647 млн. лв. и достигат 7,923 млрд. лв. Това увеличение от 8,9% значително изпреварва икономическия ръст, който за 2016 г. е 3,4%. Очевидно увеличението на приходите от ДДС до голяма степен се дължи на изсветляване на сивия сектор.

Най-голям ръст на приходите от януари до октомври има при осигуровките - с 14,4%, или с 868 млн. лв. Това се дължи на вдигането на вноските за пенсия от 1 януари с 1% и на минималната заплата от 420 лв. на 460 лв. Приходите от данъка върху доходите нарастват с 296 млн. лв., или с близо 12%. Това обаче до голяма степен също се дължи на повишаването на минималната заплата. В резултат общата сума на данъчните приходи се увеличава с 2,16 млрд. лв. или с 9,7%.

Значително обаче намаляват получените пари от фондовете на ЕС. От 2,476 млрд. лв. за първите десет месеца на миналата година средствата от ЕС падат на 1,12 млрд. лв. през тази. Това намаляние на получените пари от ЕС с 1,12 млрд. лв. донякъде се дължи на базовия ефект през 2016 г., когато ЕК възстанови на България направените разходи по оперативните програми от края на 2015 г., когато беше пикът на плащанията по проектите от предходния програмен период 2007-2013 г., посочват от МФ. Любопитно е обаче, че през първите десет месеца на 2015 г. получените пари от ЕС са още повече - 2,788 млрд. лв.

Приходите от акцизи се повишават и от януари до октомври 2017 г. са събрани със 160 млн. лв. повече спрямо същия период на миналата година. Това се дължи основно на повишаване на акцизите от горивата и цигарите, които се увеличават съответно с 104 млн. (+5,65%) до 1,943 млрд. лв., и с 48 млн. (+2,52%) до 1,947 млрд. лв. Приходите от акциз върху алкохола също се увеличават - с 1,5 млн. (+0,59%) до 253,2 млн. лв.

Разходите на държавата до края на октомври нарастват с 1,819 млрд. лв., или със 7,31% спрямо миналата година, като част от това увеличение се дължи на вдигането на пенсиите. В резултат хазната има излишък за първите десет месеца на годината от 2,493 млрд. лв., но той е по-малък с 941 млн. лв. спрямо излишъка за същия период на миналата година.

Изпълнение на бюджета

(до октомври в лева)

Показател	2016 г.	2017 г.	Промяна
I Общо приходи	28,289 млрд.	29,166 млрд.	+877 млн. (+3,1%)
1. Данъчни приходи	22,308 млрд.	24,469 млрд.	+2,16 млрд. (+9,7%)
- корпоративни данъци	1,48 млрд.	1,602 млрд.	+122 млн. (+8,24%)
- данък върху доходите	2,485 млрд.	2,781 млрд.	+296 млн. (+11,91%)
- ДДС	7,276 млрд.	7,923 млрд.	+647 млн. (+8,89%)
- акцизи	4,023 млрд.	4,183 млрд.	+160 млн. (+3,97%)
- осигуровки	6 млрд.	6,868 млрд.	+868 млн. (+14,4%)
2. Неданъчни приходи	3,504 млрд.	3,577 млрд.	+73 млн. (+2%)
3. Помощи (пари от ЕС)	2,476 млрд.	1,12 млрд.	-1,356 млрд. лв. (-54,76%)
II Общо разходи	24,854 млрд.	26,673 млрд.	+1,819 млрд. (+7,31%)
III Излишък	3,434 млрд.	2,493 млрд.	-941 млн. (-27,4%)

По данни на МФ

[БНТ](#)

✓ Дават по 200 лева на месец за работа извън населеното място, в което живеем

Нова мярка на Агенцията по заетостта насърчава безработни хора да започнат работа на повече от 50 км от населеното място, в което живеят. За целта - желаещите трябва да сменят адресната си регистрация за срок от една година и да се заживеят на другото място. Така всеки месец те ще получават пари за покриване на разходите си. Безработни от цялата страна могат да кандидатстват във всяко едно бюро по труда.

По 200 лева на месец. Толкова ще получават безработните, щом подпишат договора с работодателя. Парите се отпускат за година за покриване на разходи за наем, такси за детски градини, ясли и интернет услуги.

Безработните кандидати трябва да са регистрирани в бюрата по труда. Ограничение във възрастта няма. Нещо повече - участие могат да вземат и младежи, които са напуснали специализирани институции. Целта е безработните да са мобилни и да свикнат живеят самостоятелно.

До края на тази година престрашилите се да се преместят на 50 км от населеното място ще получават по 200 лева, но се очаква от следващата сумата да се промени. Заявленията се подават в бюрата по труда.

[News.bg](#)

✓ България готова за чакалнята на Еврозоната, отчете Валдес Домбровскис

"Българската икономика е стабилна. Не би трябвало да е трудно България да влезе в чакалнята на еврозоната. След като вече сте вътре, ви трябва 3 години до практическото въвеждане на еврото", коментира пред БНТ зам.-председателят на Европейската комисия, който отговаря за еврото и социалния диалог Валдис Домбровскис. Тази седмица той представя дългоочаквания пакет от мерки за реформи в еврозоната.

Очакванията на ЕК за българската икономика през 2018 е, "че икономическите и фискалните показатели на България са стабилни. По отношение на икономическия растеж ние очакваме той да бъде около 3,8 - 3,9 процента тази и следващата година. Очакваме от България и балансиран бюджет за следващата година. Така че ситуацията в България е стабилна", коментира Домбровскис.

"В момента работим върху това за довършим икономическия и паричен съюз и на 6 декември ще представим пакета от мерки. Основната идея е да направим еврозоната по стабилна и устойчива срещу потенциални бъдещи икономически шокове. Трябва да рестартираме и процеса на конвергенция или сближаване вътре в съюза. Започваме поредица от инициативи, като например създаване на отделна бюджетна линия за еврозоната вътре в европейския бюджет, за да й осигурим фискална стабилност", обясни той.

"Предвиждаме също така създаването на предприєдинителен инструмент, който цели да помага на тези държави-членки, които сериозно работят за въвеждане на еврото. Ще засилим подкрепата за структурните реформи в държавите членки. Има и инициативи за финализирането на банковия съюз и съюза на капиталовите пазари. Ще засилим и ролята на Европейския стабилизационен механизъм, който ще се превърне в Европейски валутен фонд", добави зам.-председателя на ЕК.

Създава се предприєдинителен инструмент, а България при въвеждане на еврото може да очаква активна подкрепа. "На първо място говорим за техническа помощ, но в някои случаи може да става дума и за финансово подпомагане. Но искам да наблегна на това, че не става въпрос само за пари или поне, че парите не са на първо място. По-скоро искаме да покажем, че Европейската комисия действа проактивно. Преди казвахме "Ако държавите-членки работят за въвеждането на еврото е добре, а ако не работят - пак е добре". Сега искаме да кажем на тези страни, които активно работят за въвеждане на еврото - вие може да разчитате на активната подкрепа на Европейската комисия", обясни Валдес Домбровскис.

По отношение времевата рамка за присъединяване на България към еврото, Домбровскис счита, че "на този етап не може да говорим за конкретна дата. Първата стъпка е да влезете във Валутно обменния механизъм или т. нар. чакалня на еврозоната. Като се има предвид, че българският лев е обвързан с еврото това не би трябвало да е много трудно. След това две години се намирате в чакалнята. През това време ние оценяваме процесите на номинална конвергенция, после има

още една година, през която трябва да се вземе окончателното решение и да се извърши практическата подготовка. Т.е. бих казал, ако всичко е както трябва, ви трябва три години от момента на влизането в чакалнята.

По отношение на германската политическа криза и реформите в еврозоната, "ние сме съюз от 28 демокрации. Винаги някъде има избори или се водят коалиционни преговори. Имахме избори и във Франция през пролетта, имахме продължителни преговори за съставяне на коалиция в Холандия, предстоят избори в Италия. Ние трябва да свикваме с това. Изборите са част от демократичния процес. Но това не означава, че ние спираме да работим. Така че ние ще поставим нашите предложения на масата и после очакваме държавите членки да бъдат активни в обсъждането им", коментира Домбровскис.

От срещата на върха през декември и конкретните предложения, "очакванията на председателя на Европейския съвет Доналд Туск са до следващия юни да имаме конкретни решения. Срещата на върха през декември в този смисъл е началото на подготовката. Господин Туск е предвидил половин година за дискусии в държавите членки и на ниво държавни и правителствени ръководители. Ние в Европейската комисия сме готови да предоставим необходимата информация, за да могат лидерите да стигнат до съгласие и да се завърши икономическия и паричен съюз в Европа", допълни зам.-председателят на ЕК, отговарящ за еврото и социалния диалог.

Еврозоната трябва да има свой финансов министър отчета Юнкер в своя реч, а Домбровскис коментира, "да, създаването на длъжност Министър на икономиката и финансите е част от пакета мерки, който предлагаме. Това е така наречената двойна управленска структура, която предвижда председателят на еврогрупата да е и член на Еврокомисията. Подобна структура имаме и в областта на външните работи, където госпожа Федерика Могерини е съществено върховен представител по въпросите на външната политика и член на Комисията. Но ние гледаме на това като средносрочна перспектива, а не нещо, което незабавно да променим".

"Очакваме с нетърпение България да поеме председателството на Съвета на Европейския съюз. Българското правителство вече беше тук за среща с еврокомисарите. Имахме възможността да обсъдим приоритетите на българското председателство и бих казал, че те изцяло отговарят и на приоритетите на Европейската комисия. В икономически план очаквам сериозна работа по структурните реформи и поредица от законодателни предложения, свързани с банковия съюз и съюза на капиталовите пазари. Но разбира се има и много други области, в които българското председателство ще трябва да бъде много активно", обясни Домбровскис.

[В. Банкеръ](#)

✓ Институт за пазарна икономика: Мораториумите в здравеопазването не решават проблеми

Казват, че насиетието е последното убежище на некомпетентния. Тази фраза изглежда като много точна аналогия на наложения мораториум върху финансирането на нови лекарства и нови медицински дейности от НЗОК през 2018 г. Причината за ограниченията е неспособността на управляващите да ограничат стръмното увеличение на здравноосигурителните разходи през последните години. Въпреки че предходното правителство разполагаше с около две години, а настоящото с близо цяла година, ако не да се справи, то поне да положи първите стъпки за разрешаване на проблема, напредък не се наблюдава. Вместо това се прибегва до крайни мерки, които противоречат на логиката, нормативната уредба и не дават резултат, защото винаги се намира възможност за заобикаляне на ограничението, смята икономиста Калоян Стайков от Института за пазарна икономика (ИПИ).

През 2015 г. за първи път влиза в сила забрана за сключване на нови договори на НЗОК за извършване на нови медицински дейности. Година по-късно, в допълнение на бюджетните лимити за болниците се въвеждат и лимити за дейностите, които могат да извършват, а междувремежно текат редица технически ограничения, взимани с решения на надзорния съвет на НЗОК. Ефектът от всичко това е, че през 2015 г. разходите за болнична помощ са с над 240 млн. лв. над гласуваните със закона за бюджета на НЗОК, което е увеличение от 16,5%. Въпреки че разходите през 2015 г. са около 1,5 млрд. лв., бюджетът за 2016 г. предвижда болничната помощ да получи около 1,35 млрд. лв. или със 150 млн. лв. по-малко от реално изразходените през предходната година. Разходите за болнична помощ през 2016 г. са над 1,6 млрд. лв., което е с около 17,5% над гласуваното в закона за бюджета.

Средствата от резерва за непредвидени разходи на НЗОК формира над 80% от допълнителните разходи и през двете години, т.е. още с приемането на бюджета на касата е ясно, че преразходите са неизбежни. Останалата част обаче се отпускат по усмотрение на надзорния съвет на НЗОК в резултат на вътрешнокомпенсираните разходи или по-висока събираемост на приходите. Т.е. освен че в началото на годината е ясно, че заделените средства за болнична помощ са твърде малко, поради което се предвиждат средства за уж непредвидени разходи, в течение на годината НЗОК отпуска допълнителни средства. Казано по друг начин – от една страна се приемат мерки за ограничаване на ръста на разходите за болнична помощ, а от друга те растат през годината по сравнително непрозрачен начин.

Същият ефект може да се очаква и от мораториумите върху финансирането на нови лекарства. Той засяга 17 лекарства и се очаква да доведе до спестявания в размер на около 25-30 млн. лв., което е пренебрежимо малко на фона на предвиден бюджет за лекарства в размер на 1 млрд. лв. От здравната комисия в парламента защитиха решението като временна мярка, докато се приемат промени в нормативната уредба, с които да се позволи финансирането на терапевтичен резултат, а не за отделни лекарства. Това обаче е странно оправдание, като се има предвид, че през последните три години бяха въведени редица ограничения пред фармацевтичния сектор, като изискването за най-ниска цена на ниво производител в Европейския съюз, ценово реферирание за лекарства, заплащани от НЗОК, с най-ниските цени в други страни от ЕС, задължителна отстъпка от 10% от цената на лекарствата без аналог и под патентна защита, които се плащат от НЗОК, оценка на здравните технологии и др.

Всичко това показва, че законодателната власт по-скоро се лута сред редица възможни решения, но все не успява да намери правилната сплав от нормативни изменения. Постоянните оправдания за необходимост от още време и налагане на временни мерки вече звучат банално, тъй като все не дават желаните резултат, напротив – разходите продължават да растат, а потребителите продължават да са недоволни от здравните услуги.

Едно обаче е сигурно – реформите в здравноосигурителната система в България от последните години са насочени единствено към централизирането управление на системата без грижа за потребителите на здравни услуги. Всичко това се случва на фона на:

- опита на редица страни, които са трансформирали здравните си системи от постсоциалистически тип;
- купища международни доклади за добри практики в управлението на здравеопазването;
- стотици хиляди левове, изхарчени за консултантски услуги за оценка на състоянието и изготвяне на планове за реформа на здравната система в България.

Проблемите, както в този, така и в редица други публични сектори, са известни от години. Необходима е само малко политическа воля, за да започне разрешаването им. То няма да се случи в рамките на една или две години, но все от някъде трябва да започне. Това обаче няма да стане с налагането на мораториуми и ограничения пред здравните грижи, защото те единствено показват неспособността на управляващи да се справят с проблемите по същия начин, по който щраусите си заравят главите в пясъка.

Finance.bg

✓ 200 хил. са регистрираните у нас безработни

Регистрираните в Бюрата по труда безработни са малко над 200 хиляди, а хората в трудоспособна възраст, които нито работят, нито учат, нито искат да се регистрират като търсещи работа, са над 300 хиляди. Съпоставката на данните направи социалният министър Бисер Петков на конференция за демотивирания българи, организирана от Института за икономика и международни отношения, предаде БТА.

Почти 10% от работоспособното население няма интерес към политиките по заетостта“, заяви бившият социален министър Ивайло Калфин, който днес е член на управителния орган на Института за икономика и международни изследвания.

Изследване за демотивирания българи от началото на ноември показва, че групата на „нищоправещите“ в България е над 300 хиляди души, което е два пъти повече от това, което се предполагаше. Експертите смятат, че тези хора са огромен резерв на пазара на труда – близо 10% от работещите, но нямат принос в социалните системи и генерират бедност, маргинализация и сива икономика.

Нова политика по заетостта

Политиката по заетостта предполага мотивирани хора, за демотивирания те не работи, категорични са експертите от Института. Тъй като към тази група действащите досега мерки не работят, те препоръчват да се мисли за качествено нов подход или поне за преосмисляне на досегашния.

Според Ивайло Калфин политиката за заетостта и насърчаването на заетостта предполага, че те са мотивирани, готови да потърсят работа дори и извън населеното място, в което живеят.

Данните от изследването показват, че 16% от тези 300 хиляди не са работили никога, а близо 70% не са работили над две години.

Необходимостта от преквалификация

Според Калфин профилът на тези хора е различен – предполага се, че те са с ниско образование и многодетни домакинства, но изследването показва, че 66% от тях са със средно и висше образование. Те са равномерно разпределени в обществото, като има тежест за младите хора, особено тези, които не са започвали работа и тези в предпензионна възраст, които не намират смисъл да си търсят работа и да се обучават в курсове.

Председателят на парламентарната социална комисия Хасан Адемов даде пример, споменаван често от бившия министър Лидия Шулева, за човек, съкратен от изчислителен център в предпензионна възраст, който дълго време е обикалял с папки по различни институции, за да демонстрира своята квалификация и опит, но упорито отказвал да се преквалифицира и да започне нова работа.

„Трябва да се мислят законодателни мерки, с които да накараме човека от изчислителния център да поиска нова работа“, заяви Адемов и допълни, че ако за младежите вече има работещи мерки, то възрастните са най-рисковата и неизследвана група.

Голяма е и групата на младите жени, което се обяснява с отглеждането на деца. Има майки, които 5-6 години са извън пазара на труда и трудно могат да се върнат на работа. Според експертите дълготното майчинство в България също допринася за това.

Голяма част от демотивирания живеят в семейства, в които единият има доходи. Това е един от факторите, които генерират бедност при децата. Част от демотивирания си признават, че получават доходи от сивата икономика – 17%. Заплащането се извежда от изследването като основен мотивиращ фактор.

Ивайло Калфин коментира още, че политиката по доходите е важна, но не трябва да се надценява при решаването на проблема. Очакванията на хората са за заплата между 500 лева и 1000 лева, което е постижимата сума, информира investor.bg.

Психологическите задръжки при някои са водещи, особено при по-възрастните хора, които изпитват срам и страх тепърва да бъдат нови работници, да бъдат обучавани в нови умения. Експертите смятат, че за тях трябва да се осигури психологическа помощ, да има пробни наемания и други мерки.

✓ Над 90% от млечните продукти на пазара са български

Нашенските яйца са 93%, а нашенското телешко - 63%

Над 90% от потреблението на млечни продукти се задоволява от българското производство и това не са временни данни, а за 5-годишен период. Това съобщи зам.-министърът на земеделието, храните и горите д-р Цветан Димитров при представяне на инициативата „Купувам българско“ на БНТ2. Тя се провежда в партньорство с основните браншови организации и Националното сдружение на общините в Република България. При яйцата българското производство достига до 93% от пазара, а при телешкото – 63 на сто.

Зам.-министър Димитров цитира и статистически данни за ръст от 28% в производството на плодове и зеленчуци за миналата година. Като цяло има и 3 на сто нарастване на продажбите на български храни за последната година.

"Тенденцията за увеличаване на дела на българските храни, които купуват домакинствата у нас е трайна, което води до ръст в производството на родни продукти, което се отразява положително и на износа", обясни д-р Димитров.

"От 2009 г. насам земеделската и хранителната промишленост имат положително външнотърговско салдо, което постоянно нараства. През миналата година износът на храни и земеделски продукти от България превишава с 1,2 млрд евро вноса. 75% от всички изнесени храни са за страните от Европейския съюз. Това е най-скъпият пазар, но и най-претенциозният, което показва, че българските храни са качествени", каза още зам.-министър Димитров.

[Sinor.bg](#)

✓ ЕС връща на фермерите 433 милиона евро от кризисния резерв

Европейският съюз ще върне 433 млн. евро неизползвани кризисни резерви на фермерите, става ясно от съобщение на официалния уебсайт на Европейската комисия. Превеждането на средствата започва още през декември.

Кризисният резерв се формира от удържки от директните плащания на стойност над 2 000 евро през съответната година. Въпреки редицата критични ситуации в селскостопанския сектор през 2017 г. средствата от резерва не бяха използвани, а допълнителните мерки за подкрепа на някои сектори като например плодовете, зеленчуците, млечните продукти и други сегменти на животновъдството бяха финансирани от наличния бюджет на общността.

Концепцията за механизма за формиране и използване на резерва в случай на криза бе съгласувана през 2013 г. и за пръв път бе приложена през бюджетната 2014 г.

[Money.bg](#)

✓ Петролът умерено поевтинява. Ръст на добива в САЩ

Цената петрола умерено се понижава в понеделник на фона на силния ръст на добива в САЩ. Въпреки това котировките на суровината продължават да се намират на близо до максимуми от средата на 2015 година.

Днес сутринта фючърсите за сорта Brent поевтиняват с 0,44 процента до \$63,45 за барел. В същото време американският еталон WTI се търгува по \$57,98 за барел, с 0,65 процента под нивото от края на петъчната сесия.

Като цяло през миналата седмица Brent поскъпна с 0,4%, а WTI поевтиня с около 1%.

Броят на действащите сондажи в САЩ се е увеличил с 2 съоръжения, достигайки към 1 декември 749, показват данните на Baker Hughes. Това е максимално високо ниво от септември насам.

Анализаторите отбелязват, че този показател е ранен индикатор за обема на бъдещия добив на суровината в САЩ.

По данни на Управлението за енергийна информация (EIA), производството на петрол в САЩ е нараснало до 9,5 милиона барела на денонощие през септември. И е най-високото му ниво от април 2015 година, когато добивът бе 9,6 милиона барела в денонощие.

На фона на продълженото споразумение за съкращаване на добива ОПЕК+, ръста на производството в САЩ и нивото на глобалното търсене остават най-важните неизвестни за петролния пазар и динамиката на цените, отбелязват анализатори, цитирани от MarketWatch.

[Profit.bg](#)

✓ Доларът поскъпва на фона на напредъка около данъчната реформа

Щатският долар поскъпна до двуседмичен връх днес, а фючърсите на S&P 500 скочиха, след като през уикенда Сенатът прие проектозакона за данъчна реформа, което засилва риска от по-агресивно вдигане на лихвите в най-голямата икономика в света.

При азиатските акции еуфорията не бе толкова голяма, като азиатско-тихоокеанският индекс на MSCI се движеше близо до едномесечно дъно, на фона на опасенията, че затягането на политиката в САЩ ще изтегли ликвидността от развиващите се пазари и ще се отрази на глобалния икономически растеж.

Трейдърите ще насочват вниманието си към срещата между британския премиер Тереза Мей и президента на ЕС Жан-Клод Юнкер, която е свързана с брекзит.

Еврото поевтиня с 0.1%, докато британският паунд запазва позициите си - фона на информацията, че двете страни са близо до сключването на сделка за брекзит.

В събота Сенатът одобри проектозакон за данъчни промени, което доближи републиканците и президента Доналд Тръмп още повече до целта им да намалят данъците на бизнеса и на богатите.

Този ход може да увеличи допълнително корпоративните печалби и да доведе до обратни изкупувания на акции. Пазарите в САЩ скачат от месеци на фона на надеждите, че Вашингтон ще осигури значителни понижения на данъците за компаниите.

Фючърсите на S&P 500 бележат ръст от 0.6% днес, въпреки че повечето азиатски пазари започнаха седмицата слабо.

Китайските индекси CSI 300 и SSE Composite губят по 0.2%, докато австралийският основен индекс бележи понижение от 0.1%. Японският Nikkei 225 отстъпи с 0.2%.

Лихвата по двегодишните щатски държавни облигации нарасна до 1.806%, докато тази по 10-годишните книжа се повиши до 2.4026%.

Доларът скочи с 0.7%, до 112.98 спрямо йената, което бе най-високото ниво от 17 ноември насам. Миналата седмица доларът поскъпна с 0.5% спрямо японската валута.

Доларовият индекс, който следи представянето на долара спрямо кошница от шест други основни валути, бележи повишение от 0.2% за деня.

Биткойнът се движеше близо до рекордното ниво от 11 800 долара, достигнато в неделя. Криптовалутата се търгуваше на ниво от около 11 230 долара на базираната в Люксембург борса Bitstamp.